

Výber z tvorby

príležitosti krásneho životného jubilea pána Alojza Matunáka je príležitosťou spoznať autora prostredníctvom jeho výtvarných diel. Pri pohľade na jeho tvorbu získame o ňom informácie – vidíme, priam počujeme, cítime, spoznávame, rozumieme... Výstava v Krajskom osvetovom stredisku v Nitre je len zlomkom diel vybraných z bohatej kolekcie autora, nakoľko ju dodnes tvorí viac ako 500 malieb a vyše 200 plastík. Škála prezentovaných výtvarných diel na tejto výstave je rôznorodá – od realistických štúdií portrétov a figúr, duchovné motívy, zátišia kvetov a krajinomalby, cez štylizované a expresívne polohy, až k pokusom o geometrickú a expresívnu abstrakciu. Ide o maľby, sochy, plastiky a reliéfy inšpirované prírodnými motívmi, osobnými príbehmi a okruhom blízkych. Jeho výber z tvorby je doterajším súhrnom jedného ľudského života, jeho práce, skúseností, pravdy a dobra. Nevybočil so svojej prirodzenosti. Zaujíma sa ako vidieť veci novo, a nesnaží sa zavdchať.

Tvorbu Alojza Matunáka by som zhrnula do niekoľkých okruhov.

Ako prvé by som spomenula prírodné scenérie maľované olejom, ktoré zastupujú krajinomalby ako spomienky na prvé autorovo bydlisko – Šaľu a prírodu pri Váhu a potom námety čerpané z Nitry a jej okolia. Pohľady na Nitru autor zachytáva ako tu a teraz, odraz doby, ako vedutovú maľbu, alebo rozvíja konkrétny motív ako ulicu, hrad, pešiu zónu a tlmí svoj reálne zážitky z mesta s istým nadhľadom. Pre tento okruh olejomalieb je typické zakodovanie racionálnej skutočnosti prostredníctvom emocionálneho prežívania autora. V tvorivej činnosti postupuje od zobrazovania skutočnosti k vyjadreniu vnútorných pocitov, pričom vychádza z bezprostrednej reflexie vizuálnej skutočnosti – videného a zažitého. Maľby sa vyznačujú sýtou farebnosťou, harmóniou farebných tónov, bohatým rytmom foriem, mäkkosťou línií, sviežosťou a ľahkosťou, štylizáciou do zaujímavých motívov a harmóniou celku.

Do druhého okruhu by som zaradila kvetinové zátišia maľované olejom, zvyčajne vo vrstvách, plasticky, pastózne. Typická je bohatá farebná škála kvetov, rozmanitosť ich druhov a tvarov, a zároveň jednoduchosť, do detailov prepracované, alebo rafinované ukryté detaily v jednoliaty celok.

Tretí okruh tvorby Alojza Matunáka tvoria abstraktné diela maľované akrylom, prípadne tvorené kombinovanou technikou. Maľba akrylom poskytuje možnosť pastózneho vrstvenia, plastického vyjadrenia a s gestickými ťahmi štetca vrství autor svoje myšlienky, pocity a emócie do subjektívne kreatívnych kompozícií. Autor kompozície minimalizuje a abstrahuje. Ide o sériu opakujúcich sa motívov, zreteľná je osobná interpretácia námetov, radosť z atmosféry a z náhody, zhmotnenie nápadov, uvoľnenie energie, pričom fantázia sa mení na všednosť a všednosť na originalitu. Tvorba je maximálna slobodná.

Štvrtý okruh pozostáva z námetov, ktorými autor vzdáva poctu a obdiv. Ide o náboženské, duchovné a vesmírne témy a počty maliarom – Ľudovítovi Fullovi, Milošovi Alexandrovi Bazovskému a Mikulášovi Galandovi. Tieto témy sú pre autora východiskom a inšpiračným zdrojom pre subjektívne stvárnenie ľudských hodnôt. Motívy autor prenáša do nových foriem: skutočnosť a ideál, pohyb i znehybnenie v čase a v priestore, želané a možné... tvorba sa vyznačuje expresivitou, citovosťou, silou a slobodou výrazu. Z výtvarných techník ide o asambláže – predmetné koláže. Práve nimi zachytáva osobné príbehy, sny, predstavy, odovzdáva svoje pocity a láskyplný vzťah. Diela sú zaujímavé svojou dynamickosťou, napätím, kontrastom, zámernou predmetnou deformáciou a figuratívnou štylizáciou. Sú originálne vďaka symbolike tvarov a farieb i dekoratívnym momentom.

Piatu skupinu tvoria diela trojrozmerné a dvojrozmerné reliéfy. Alojz Matunák ovláda tradičné spracovanie dreva a kovu, a má aj vlastné technické postupy. Dokázal to už svojou prvotinou v roku 1965, ktorú nazval Filozof. Ide o bustu z cínových plechov. Z cínu vytvoril aj plakety – portréty členov rodiny a trojrozmerné figuratívne motívy komorného charakteru. Učarovalo mu drevo, najmä marhúľa, z ktorej vytvoril mnoho komorných aj monumentálnych figuratívnych plastík. Sú spracované s citom pre detail a jednoduchosť celku. Niektoré sú farebne polychrómované.

Čo povedať na záver? Pán Alojz Matunák má individuálny štýl, jeho hľadanie, poznávanie a svojské vyjadrenie je úprimné a pravdivé. V jeho tvorbe nachádzame silu atmosféry, zážitku, pocity radosti, vlastnej aktivity, mnoho osobných skúseností a osvojenia si poznatkov. Má potrebu podeliť sa. Jeho tvorba je blízka ľuďom, vzbudzuje obdiv a potešenie.

Prajeme Vám mnoho zdravia, šťastia a radosti z ďalšej tvorivej činnosti.

PaedDr. Eva Lehotáková, PhD.

kurátorka výstavy

Alojz Matunák - voľný prierez rokmi, aktivitami...

1985	krajská výstava amatérskej výtvarnej tvorby Piešťany, vystavujúci autor
1987	krajská výstava amatérskej výtvarnej tvorby Piešťany, 2. cena v kategórii maľba
Výtvarná Dubnica-XXV. ročník celoslovenskej súťaže a výstavy amatérskej výtvarnej tvorby, vystavujúci autor
1987	amatérska výtvarná tvorba Nitra, vystavujúci autor
1988	okresná výstava amatérskej tvorby, Nitra, vystavujúci autor
1990	okresná výstava amatérskej tvorby, Nitra, vystavujúci autor
2011	súťažná výstava neprofesionálnych výtvarníkov Slovenska – Žena a kvet – Podakovanie od Krajského kultúrneho strediska v Čadci , Diplom a Cena primátora mesta Turzovka
Výtvarné spektrum, Nitra, vystavujúci autor
2012	Region art, regionálne kolo, Šaľa Cena
Výtvarné spektrum, krajské kolo, Nitra, Čestné uznanie
Výtvarné spektrum, celoslovenské kolo, Trenčín, vystavujúci autor
2013	Region art, regionálne kolo, Šaľa, Cena
Výtvarné spektrum, krajské kolo, Nitra, Cena
Výtvarné spektrum, celoslovenské kolo, Trenčín, vystavujúci autor
2014	Region art, regionálne kolo, Šaľa Cena
Výtvarné spektrum, krajské kolo, Nitra, Cena
Výtvarné spektrum, celoslovenské kolo, Trenčín, vystavujúci autor
autorská výstava - Priestor a čas, Krajské osvetové stredisko v Nitre,
2015	Výtvarné spektrum Nitra, vystavujúci autor
2016	Region art, regionálne kolo, Nitra, Čestné uznanie
2017	Region art, regionálne kolo, Nitra, Cena
Výtvarné spektrum, krajské kolo, Nové Zámky, vystavujúci autor
2018	Region art, regionálne kolo, Nitra, Čestné uznanie
2022	Region art, regionálne kolo, Nitra, Cena poroty
Ocenenie – Pocta Národného osvetového centra Bratislava

Autorská výstava Alojza Matunáka je príležitosťou vziať úctu a hold jeho celoživotnej výtvarnej umeleckej práci, jeho talentu, neustáleho vzdelávania, napredovania a pripomenutím si jeho úspechov v oblasti výtvarnej i sochárskej tvorby.

Daniela Gundová

riaditeľka Krajského osvetového strediska v Nitre

Vydavateľ: Krajské osvetové stredisko v Nitre
Zodpovedná: Daniela Gundová, riaditeľka KOS v Nitre
Zostavila: Zdenka Smrečková
Grafický design: Peter Skorec
Náklad: 100 ks náklad
Rok vydania: 2024

Alojz Matunák VÝBER Z TVORBY

výstava výtvarných diel a plastík

7. – 22. november 2024

Krajské osvetové stredisko v Nitre. Fatranská 3, Nitra
vernissáž 7. november o 17.00

kurátorka: PaedDr. Eva Lehotáková, PhD.

Každé umelecké dielo v sebe ukrýva príbeh...

Alojz Matunák sa narodil vo Veľkej Mani. V rodnej dedine prežil detstvo. Sklony k výtvarnej činnosti si u autora všimli už učiteľia na základnej škole. Povzbudzovali ho, ale pokus dostať sa na strednú umeleckú školu bol neúspešný a preto stredoškolské vzdelanie ukončil v roku 1958 na Strednej priemyselnej škole stavebnej v Nitre. Práve tu dostal prvé odborné usmernenie, ale aj priestor na výtvarné aktivity od akademického maliara a učiteľa kreslenia Ľudovíta Slamku. Uvedomil si, že sa v tejto oblasti môže zdokonaľovať a preto v tomto úsilí pokračoval aj na Fakulte architektúry a pozemného staviteľstva na SVŠT v Bratislave. Jeho profesorom kreslenia bol akad. maliar Alojz Struhár, akad. maliar J. Jelenek a akad. maliar K. Ondreička. Všetkým učiteľom kreslenia je veľmi vďačný. Po skončení štúdiá začal pracovať a bývať v Šali. Stále si nachádzal čas na výtvarnú tvorbu. Kým počas štúdií to bola kresba, maľba, grafika, tu začal testovať svoje umelecké schopnosti v tvorbe plastík. Prvé sochy vytvoril z olovených plechov, ktoré získal ako odpad pri stavbách. Z tohto obdobia pochádza i busta Filozof. V roku 1967 sa presťahoval do Nitry. Na záľubu bolo síce čoraz menej času, napriek tomu maľoval svoje prvé obrazy Nitry, hradu a jeho okolia. Vo výstavných priestoroch sa jeho diela objavujú až od roku 1985. Boli to väčšinou olejomaľby, neskôr kombinované techniky – asambláže. Postupne robil i prvé pokusy v drevorezbe a vznikli interiérové sošky z lipového dreva, zo slivky, marhule, ale aj niekoľko rôznych záhradných objektov. Sochársku tvorbu však musel opustiť zo zdravotných dôvodov v roku 2018. Výtvarná tvorba Alojza Matunáka bola v začiatkoch inšpirovaná prírodou, krajinou, neskôr vyjadroval svoje zážitky a myšlienky aj prostredníctvom abstraktnej tvorby. Od roku 1985 do 2022 bol aktívnym účastníkom výtvarných súťaží, pravidelne vystavoval na regionálnych, krajských i celoštátnych výstavách a je držiteľom viacerých ocenení. Okrem toho sa pravidelne zúčastňoval Výtvarných dialógov, bol členom Art klubu a systematicky sa výtvarne vzdelával a inšpiroval na seminároch, workshopoch a iných výtvarných podujatiach, ktoré organizovalo Krajské osvetové stredisko v Nitre.

Vek je len číslo. pre pána Matunáka to platí dvojnásobne. Je neustále otvorený novým, inovatívnym formám umenia, rád i experimentuje. Cítiť, že každé novovzniknuté dielo mu dodáva ďalšiu a ďalšiu energiu. Je vzorom a inšpiráciou pre svojich výtvarných priateľov. Z jeho tvorby vyžaruje pokoj, cit, jemnosť a silné vnútorné prežívanie. Každé umelecké dielo skrýva v sebe príbeh o tom, kedy vzniklo, pri akej príležitosti, komu bolo určené či darované. Za celoživotnou záľubou Alojza Matunáka vždy pevne stála manželka, jeho dve deti, celá rodina. V jeho slovách počujeme a cítime kus životnej múdrosti, pokory, lásky, radosti z každodenného života, z každej naplno prežitej minúty.

Je skromný, ľudský, prajný, ochotný, pedantný, zodpovedný. Je to človek s veľkým srdcom, ktorý sa vie tešiť a nadchnúť najmä z úspechov druhých.

Zdenka Smrečková

Krajské osvetové stredisko v Nitre

